

PÁLENIE ZVYŠKOV PO ŤAŽBE – POŽIADAVKY, MOŽNOSTI, OBMEDZENIA

Valéria Longauerová, Marian Jágerčík, Katarína Sujová

Pálenie zvyškov po ťažbe je jedna z technológií, ktorá sa využíva na prípravu plôch na zalesňovanie, likvidáciou nežiaducich horľavých látok vzniknutých po ťažbe a na zabezpečenie hygieny porastov.

Pálením sa po ťažbe likviduje nespracovateľná drevná hmota ktorú nemôžeme zaradiť do jednotlivých tried sortimentov dreva, alebo pre ktorú nie je vhodná žiadna technológia na jej ďalšie spracovanie. Ďalej drevná hmota ktorá je pre značnú rozptýlenosť a nedostupnosť v teréne ohrozená abiotickými a biotickými škodcami.

Pálenie zvyškov po ťažbe podlieha dvom právnym predpisom - Zákon č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi v znení neskorších predpisov a podrobnosti upresňujúca vyhláška č. 121/2002 Z. z. Vyhláška MV SR o požiarnej prevencii v znení neskorších predpisov.

■ Základné požiadavky na zabezpečenie ochrany pred požiarmi pri spaľovaní zvyškov po ťažbe

Písomný pokyn

Pred spaľovaním štatutárny orgán právnickej osoby alebo fyzická osoba-podnikateľ alebo jej zodpovedný zástupca vydáva písomný pokyn na zabezpečenie ochrany pred požiarmi pre činnosti so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru a to „Spaľovanie horľavých látok na voľnom priestranstve“, a v zmysle § 3 a § 7 vyhlášky MV SR č. 121/2002 Z. z. o požiarnej prevencii v platnom znení v pokyne určuje a následne vykonáva tieto opatrenia:

Požiarovisko Remata.

a) podmienky protipožiarnej bezpečnosti, za ktorých sa môže činnosť vykonávať (mimo jarného a dlhotrvajúceho sucha, teplého počasia, za priaznivých poveternostných podmienok, vlhké obdobie atď.)

b) zloženie a vybavenie protipožiarnej asistenčnej hliadky (dopravný prostriedok, prostriedok spojenia, prostriedky na zdoľávanie požiaru)

c) zabezpečenie prostriedkov na zdoľávanie požiaru (napr. sekeromotyka, hrabličky, lopaty, mala ručná píla, alebo motorová píla, sekera, min. 2 ks ručné striekačky, voda)

d) osoby zodpovedné za plnenie jednotlivých opatrení a podmienok protipožiarnej bezpečnosti (napr. osoba zodpovedná za dodržanie podmienok spaľovania, vedúci protipožiarnej asistenčnej hliadky, osoba ktorej sa oznámi skončenie spaľovania, osoby vykonávajúce kontrolu po skončení spaľovania, osoba TPO (technik požiarnej

ochrany), ktorá vykonala odbornú prípravu a poučenie zamestnancov)

e) obsah a rozsah odbornej prípravy členov protipožiarnej asistenčnej hliadky na zabezpečenie predmetnej činnosti. (Vykonať v zmysle § 19 a § 23 vyhlášky 121/2002 a mal by byť súčasťou pokynu so záznamom o vykonaní odbornej prípravy

f) obsah a rozsah školenia o podmienkach protipožiarnej bezpečnosti osôb, ktoré sa podieľajú na činnosti. (Fyzické osoby poverené spaľovaním horľavých látok na voľnom priestranstve po ťažbe sú školené o technologických postupoch spaľovania, zabezpečení ochrany pred požiarmi pri spaľovaní, činnosti v prípade hroziaceho rozšírenia horenia na nežiaducu plochu, spôsob hasenia a oznámenia nebezpečia rozšírenia horenia. Taktiež boli školení o tom, že pred odchodom z pracoviska musí byť plocha po spaľovaní dôkladne uhasená a bez náznaku horenia, tlenia)

g) spôsob a časový rozsah vykonávania kontroly dodržiavania podmienok protipožiarnej bezpečnosti určených pre jednotlivé činnosti. (Písomný záznam z dňa a hodiny kontroly s popisom stavu pracoviska po ukončení prác)

Oznamovacia povinnosť

Právnická osoba alebo fyzická osoba-podnikateľ pred začatím spaľovania oznamuje na linku tiesňového volania 150 - miesto, čas spaľovania a osobu zodpovednú za dodržiavanie podmienok protipožiarnej bezpečnosti pri spaľovaní horľavých látok.

Pracovná skupina a povinné pracovné vybavenie

a) spaľovanie horľavých látok vzniknutých po ťažbe môže vykonávať pracovná skupina zložená najmenej z dvoch členov, z ktorých jeden je určený ako zodpovedná osoba. Táto zodpovedá za celkovú činnosť skupiny a dodržanie stanovených podmienok na spaľovanie,

b) fyzické osoby ktoré sú v pracovnej skupine musia mať absolvované školenie raz ročne najneskoršie pred začatím spaľovania

c) pracovná skupina by mala byť okrem osobných ochranných pracovných prostriedkov vybavená pracovnými pomôckami - pracovným náradím v počte najmenej 6 ks, ktoré plní aj funkciu požiarneho náradia, sekeromotyka, alebo motyka, alebo čakan, hrabličky, lopaty, malá ručná píla, alebo motorová píla, sekera, podľa rozsahu spaľovania minimálne 2ks vhodné ručné striekačky, voda

Postup pri spaľovaní

a) horľavé látky vzniknuté po ťažbe sa pred spaľovaním uhádzajú na hromadu, alebo podľa konfigurácie terénu do pásav. Právna norma neurčuje rozmery hromád, ani pásav. Vhodné je uhádzať ich tak, aby najväčšia dĺžka neprerušeného pásu, hromady bola max. 5 m výška pásu a hromady max 1,5 m. Medzery medzi pásami, alebo hromadami nesmú byť menšie ako 10 m v prípade spaľovanej hromady alebo pásu.

b) Odporúčenie mimo právnej normy : hromady, pásy sa môžu zapáliť len do 12.00 hod. Osoby,

ktoré vykonávajú spaľovanie uhadzujú horľavé látky vzniknuté po ťažbe z okraja do vnútra horiacej hromady a súčasne ohrabujú hrabanku po obvode horiacej hromady smerom do ohňa. Osoby, ktoré vykonávajú spaľovanie počas spaľovania nesmú byť v čase spaľovania poverení plnením ďalších úloh, ktoré so spaľovaním nesúvisia.

c) pred ukončením spaľovania vykoná zodpovedná osoba obchôdzku priestoru a zisťuje intenzitu dohárania hromád za účelom ukončenia spaľovania.

d) po skončení pracovnej doby ak pálenie zvyškov neskončilo zostáva na mieste spaľovania protipožiarna asistenčná hliadka.

Zloženie, vybavenie a činnosť protipožiarnej asistenčnej hliadky, zabezpečenie prostriedkov na zdoľvanie požiaru

a) protipožiarna asistenčná hliadka je najmenej dvojčlenná, z toho jeden člen plní funkciu vedúceho hliadky, určuje sa pri zabezpečovaní odbornej prípravy,

b) odbornú prípravu protipožiarnej asistenčnej hliadky podľa § 23 vyhl. 121/2002 Z. z. zabezpečuje technik požiarnej ochrany,

c) za uloženie dokumentácie odbornej prípravy protipožiarnej asistenčnej hliadky zodpovedá ten, pre koho sa odborná príprava vykonáva

d) protipožiarna asistenčná hliadka je vybavená : protipožiarным náradím, dopravným prostriedkom, prostriedkom spojenia

e) protipožiarna asistenčná hliadka je prítomná počas celej doby spaľovania,

f) povinnosti členov protipožiarnej asistenčnej hliadky pri vykonávaní kontroly miesta spaľovania:

- vedúci protipožiarnej asistenčnej hliadky:

- dozerá na dodržiavanie opatrení na zamedzenie vzniku požiaru,

- vykonáva nevyhnutné opatrenia pri vzniku požiaru, najmä záchranu ohrozených osôb, privolanie pomoci, zdoľvanie požiaru, a opatrenia na zamedzenie jeho šírenia,

- členovia protipožiarnej asistenčnej hliadky okrem povinnosti

vedúceho hliadky vykonávajú aj ďalšie úlohy:

- v prípade vzniku požiaru ohlasujú udalosť a zabezpečujú privolanie pomoci, alebo jednotky HaZZ, podieľajú sa na organizovaní požiarneho zásahu a jeho vykonávaní podľa pokynov veliteľa zásahu,

- uhadzujú a ohrabávajú horiace zvyšky smerom dovnútra horiacej hromady,

- pred ukončením činnosti vykonávajú obhliadku pracoviska a kontrolujú spaľované hromady, ak tieto horia plameňom a silne dohárajú vyžarovaním, hliadka pokračuje v činnosti,

- miesto spaľovania opúšťajú až vtedy, keď o tom rozhodne jej vedúci,

g) protipožiarna asistenčná hliadka ukončí svoju činnosť:

- po dohorení hromád a vytvorení súvislého popolového povrchu a s jeho skontrolovaním čo uvedie v písomnom pokyne

h) za vybavenie protipožiarnej asistenčnej hliadky pracovným a požiarным náradím zodpovedá ten, kto práce vykonáva a hliadku stavia.

Obmedzujúce podmienky na spaľovanie

a) v čase vyhláseného zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiarov OR HaZZ sa spaľovanie nevykonáva,

b) v čase a po ňom ak vznikne na ploche požiar mimo spaľovaných hromád,

c) ak požiarne nebezpečenstvo v lesoch na príslušnom území dosiahlo aspoň stupeň vysoké požiarne nebezpečenstvo v lesoch podľa stanovenia stupňa požiarneho nebezpečenstva v lesoch Slovenským hydrometeorologickým ústavom http://www.shmu.sk/sk/?page=1&id=klimat_dennemapy aj mimo času vyhláseného OR HaZZ

d) spaľovať sa ďalej nesmie: pri veternom počasí, pod porastom,

Sankcie pri nedodržaní právnych predpisov

Podľa zákon č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarimi v znení neskorších predpisov § 59 Krajské riaditeľstvo alebo okresné riaditeľstvo môže uložiť pokutu do 8 298

PS Urbár Šuňava.

eur právnickej osobe alebo fyzickej osobe – podnikateľovi, ktorá poruší povinnosť ustanovenú v tomto zákone tým, že

- nezriadi protipožiarne hliadky a nezabezpečí odbornú prípravu ich členov podľa tohto zákona a predpisov vydaných

- nezabezpečuje školenie zamestnancov o ochrane pred požiarimi a overovanie ich vedomostí

- nezabezpečí v súvislosti s vlastníctvom lesov, so správou lesov alebo s hospodárením v lesoch plnenie opatrení na predchádzanie vzniku požiarov lesa podľa tohto zákona a predpisov vydaných na jeho vykonanie.

Krajské riaditeľstvo alebo okresné riaditeľstvo môže uložiť pokutu do 16 596 eur právnickej osobe alebo fyzickej osobe – podnikateľovi, ktorá poruší povinnosť ustanovenú v tomto zákone tým, že

- nezabezpečí vykonávanie opatrení podľa tohto zákona a predpisov vydaných na jeho vykonanie na miestach so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru, pri činnostiach spojených so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru, v čase zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru alebo pri podujatiach, na ktorých sa zúčastňuje väčší počet osôb

- nezabezpečí v súvislosti s vlastníctvom lesov, so správou lesov

Požiarovisko Remata.

alebo hospodárením v lesoch plnenie opatrení na účinné zdoľvanie požiarov lesa podľa tohto zákona a predpisov vydaných na jeho vykonanie.

Okresné riaditeľstvo môže za priestupok na úseku ochrany pred požiarimi uložiť pokarhanie, alebo pokutu (do 100 €).

Článok vznikol vďaka podpore projektu „Výskum a vývoj na podporu konkurencieschopnosti slovenského lesníctva - SLOV-LES“, projekt financovaný z rozpočtovej kapitoly MPRV SR (prvok 08V0301).

*Ing. Valéria Longauerová, PhD.,
Ing. Marian Jagerčík,
Mgr. Katarína Sujová, PhD.*

*¹NLC – LVÚ Zvolen
²LESY SR š. p. Banská Bystrica*